

ningsværdier steg. Jeg skal vende tilbage til det senere, men jeg vil dog sige nu, at naar man nu er saa stærkt inde paa, at Skattereformen af 1903 var særlig til Gunst for Landet, at det benyttede Lejligheden til at vælge en væsentlig Del af Byrderne over paa Købstæderne, maa man fra den Side ikke glemme, at Hartkornsmængden her i Landet er konstant, medens derimod Bygningsafgiftens Grundlag ikke er konstant, fordi der stadig kommer flere og flere Bygninger til, medens der ikke paa samme Maade kommer mere og mere Jord til. Og der er ikke Tvivl om, at hvis vi ikke havde faaet Skattereformen i 1903, vilde Bygningsafgiften i Købstæderne og Stationsbyerne paa Landet være vokset i langt stærkere Grad, end Tilfældet har været med den særlige Ejendomsskyld, som vi fik. Jeg vil ikke dermed sige, at Byrderne vilde have været for høje i Sammenligning med, hvad den gamle Hartkornsskat vilde være paa Landet; det aner jeg ikke noget om, og det er der ingen, der ved. Men det er et Faktum, at vi derved befriede Byerne fra et meget stærkt Skattepaalæg til Staten, som de vilde komme til at bære, hvis Bygningsafgiften ikke var blevet afløst af Ejendomsskylden. Hvad der sker i 1903, er, at vi vender tilbage til den gamle Tanke fra 1802, at det skulde laves saaledes, at Skatten automatisk flytter sig derhen, hvor de skattepligtige Værdier findes, og man vender tilbage til den samme Tanke, som vi oprindeligt havde ved Matrikulen fra 1840, at vi skal have Jord og fast Ejendom beskattet i Forhold til dens Værdi. Værdien er nu en Gang Generalnævneren for alle de Fordele og Skavanker, som findes ved faste Ejendomme. Har en Ejendom en god Bonitet, har den ogsaa en god Værdi, har den en god Beliggenhed, eller er der en god Udsigt fra et Stuevindue, faar den derved en højere Værdi. I det hele taget giver alt i denne Ejendom, som har Interesse for det menneskelige Velvære, sig Udtryk i en forhøjet Værdi.

I 1903 greb man ganske utvivlsomt rigtigt ved i Stedet for at gennemføre en ensidig Bonitering at sige: Vi vil have Værdien lagt som Grundlag for Beskattningen. Mange af os husker sikkert de betydelige Kampe, der stod om Princippet i 1903, og det er ganske vidunderlige Ting, man kan se. Naar det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Kreds (Wilman) forleden nævnte, at hans Parti i 1903 holdt paa, at man hellere skulde gaa til en ren Grundværdistigningsskat end til Ejendomsskyld i den Form, den fik, er det

jo rigtigt. Men en anden Ting, som det ærede Medlem ikke maa glemme i den Anledning, er, at den Gang det viste sig umuligt at gennemføre den rene Grundværdistigningsskat, den Gang det altsaa var klart, at vi skulde have Ejendomsskylden i Grundtrækkene i den Form, hvori vi fik den, var det det ærede Medlems Parti, der ikke alene vilde have Bygninger, men ogsaa Besætning og Inventar beskattet under Ejendomsskylden. Den Gang stod i øvrigt en af de nuværende Ministre (Hage), som den Gang var Finansminister, saa vidt jeg ved, paa ganske det samme Standpunkt. Man ønskede maaske den Gang nok i Teorien, fra Socialdemokratiets Side i alt Fald, at vi skulde have Jordværdi særlig beskattet, men da det ikke kunde lade sig gøre, og man skulde have Bygningsafgiften med, foretrak begge de to Repræsentanter, som jeg talte om, at vi skulde have ikke alene Bygningerne, men ogsaa Besætning og Inventar med ind under Ejendomsskylden. Jeg nævner dette som et Kuriosum, der noget viser, hvorledes Ideerne efterhaanden kan forandres fra den ene Side til den anden. Jeg skal ikke sige meget derom, men blot nævne, at Forslaget i 1903 i Virkeligheden førte ind paa det nye Felt, vi skulde ind paa, forsaa vidt som det eneste Forsøg, man havde gjort i 1802, var i høj Grad mislykkedes, ikke saa meget paa Grund af Princippet, som fordi man lagde den forhadte Afgift, som jeg nævnte før, derpaa.

Vi fik altsaa gennemført Ejendomsskylden i 1903. Lad os nu ganske kort se, hvad der er Forskellen paa de gamle Hartkornsafgifter og den Ejendomsskyld, som vi fik i 1903. Forskellen er den, at vi ved Hartkornsafgifterne har en ensidig Boniteringsbeskatning, i Virkeligheden intet andet; jeg ser i Øjeblikket bort fra Bygningsafgiften i Byerne, det er ikke den, der her særlig er rettet Anker imod. Man har indtil 1903 en ensidig Boniteringsafgift, saa gaar man i 1903 over til et bedre Vurderingssystem, der indeholder ikke alene Bonitering, altsaa tager Hensyn til Jordens Godhed, men ogsaa tager Hensyn til dens Beliggenhed. Derom har der, saa vidt mig bekendt, ikke staaet nogen Strid. Men derimod er det fra anden Side hævdet, at man ved at gaa til det nye Vurderingssystem samtidig gjorde den Fejl at tage Bygningerne med; naar jeg i det følgende kun nævner Bygningerne, er det ikke, fordi jeg glemmer de andre Ting, Inventar og Besætning, Forbedringerne o. s. v., men fordi Bygningerne er det værdifuldeste, det væsentligste. Den gamle Beskatning, som